

Heerlen, 6 februari '24

Aan:
Ministerie van VWS

Betreft:
Aanpassing Wet BIG: openbare internetconsultatie

Geachte Heer/Mevrouw,

Het nieuwe wetsvoorstel kent vier aspecten.

1. omzetting van de titel gezondheidszorgpsycholoog in gezondheidszorgpsycholoog-generalist;
2. beschrijving van het deskundigheidsgebied van de gezondheidszorgpsycholoog-generalist;
3. automatische omzetting van de huidige gz-psychologen naar het nieuwe artikel 3 register voor gz-psychologen-generalist;
4. opheffing van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG per 1 januari 2031, omdat dat opgaat in het nieuwe specialisme klinisch psycholoog-psychotherapeut.

Aspecten 1 t/m 3 zullen weinig rechtsgevolgen hebben voor belanghebbenden.

In mijn commentaar wil ik vooral ingaan op het vierde aspect van het voorstel: de opheffing van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG per 1 januari 2031

De Wet BIG is een wet informele zin. (De Raad van State dient te adviseren over het voorstel en daarna moet het zowel in de Tweede Kamer alsook in de Eerste Kamer behandeld worden.)

*De voorgestelde opheffing van het basisberoep psychotherapeut – zoals geformuleerd in het huidige wetsvoorstel – is m.i. in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (abbb).

1)->Het voorstel is in strijd met het vertrouwensbeginsel (i.e. burgers moeten kunnen vertrouwen op toezeggingen van de overheid).

-Decennialang hebben burgers met vooropleidingen van verschillende aard (zoals psychologen, artsen en anderen) een opleidingstraject van meerdere jaren doorlopen, waarna zij – onder strenge voorwaarden – werden toegelaten tot het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG.

-Wanneer psychotherapeuten eenmaal ingeschreven staan in het BIG-register, dan dienen zij aan voorwaarden van de overheid te voldoen en moeten zij zich verplicht periodiek herregistreren om hun BIG-registratie te behouden.

Na decennialang aan de voorwaarden voldaan te hebben die de overheid aan hen stelt, wordt (aldus het nieuwe wetsvoorstel) eenzijdig het BIG-register psychotherapeut artikel 3 Wet BIG 'opgeheven'(!).

Conclusie:

Wanneer het wetsvoorstel in zijn huidige vorm zou worden aangenomen schaadt de overheid het vertrouwen en de rechtszekerheid van de betreffende burgers (psychotherapeuten art. 3 Wet BIG) in hoge mate.

2)->Het voorstel schaadt de rechtszekerheid en het vertrouwen van de burgers (psychotherapeuten art. 3 Wet BIG) en doet dit 'zonder dringende noodzaak'.

-Er zijn geen aanwijzingen dat psychotherapeuten art. 3 Wet BIG kwalitatief slechte zorg verlenen.

-Er zijn geen onderzoeken die uitwijzen dat patiënten van psychotherapeuten art. 3 Wet BIG slechte zorg ontvangen. In tegendeel; het kwaliteitsaspect van de psychotherapeuten leidde er begin deze eeuw toe, dat de toenmalig Minister Hoogervorst besloot om het BIG-register voor psychotherapeuten juist Niet te sluiten.

-Er zijn geen! aanwijzingen dat de zorg duurder wordt door het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG niet! op te heffen.

In tegendeel: het is evident dat de zorg voor patiënten binnen de Geestelijke Gezondheidszorg – conform het voorliggende wetsvoorstel - juist duurder wordt door het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG op te heffen. (a. zorgverzekeraars betalen immers een hoger tarief per consult wanneer dit consult gegeven wordt door een specialist/Klinisch Psycholoog en b. specialisten/Klinisch Psychologen worden in de GGZ door werkgevers in een hogere salarisschaal ingeschaald dan psychotherapeuten).

Ik roep in herinnering dat het verstoring effect op de marktwerking van het – toentertijd – sluiten van het BIG-register voor psychotherapeuten voor de toenmalig minister van VWS een belangrijke reden was om het BIG-register art.3 juist open te houden.

Indien, en voor zover, de 'kwaliteit' van het werk van psychotherapeuten artikel 3 Wet BIG als argument gebruikt zou worden om het BIG-register voor psychotherapeuten op te heffen, dan volstaat het 'noemen'/'postuleren' van dit argument niet. Het zal ook onderbouwd/aangetoond moeten worden – middels een deugdelijk onderzoek - dat de kwaliteit van deze beroepsbeoefenaren onvoldoende is. Een dergelijk onderzoek zou m.i. deel uit moeten maken van de motivatie(!) bij het wetsvoorstel.

Verder roep ik in herinnering dat het beroep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG zowel in Nederland als in andere landen al decennialang bestaat; het bestond zelfs al veel eerder dan het relatief nieuwe basisberoep van Gezondheidszorgpsycholoog BIG. Dit bevestigt m.i. dat er niet lichtvaardig gedacht mag worden over het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel.

Conclusie:

a. Er is geen financiële noodzaak tot het opheffen van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG. In tegendeel.

b. Er is geen kwalitatieve noodzaak tot opheffen van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG

c. Eind jaren '90 van de vorige eeuw en begin van deze eeuw is op het hoogste politieke niveau – na jarenlange en zorgvuldige besluitvormingsprocedures - besloten is om het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG juist voort te laten bestaan. Hieraan kan de burger (met het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG) a fortiori het vertrouwen aan zijn overheid ontnemen dat dit basisberoep niet ophoudt te bestaan. Zou het basisberoep daarentegen toch worden opgeheven, dan is dit m.i. – zoals hierboven reeds beargumenteerd - in strijd met de abbb, nl. met het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Toelichting:

Wanneer er geen kwalitatieve en geen financiële noodzaak is tot het opheffen van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG... waarom ligt het huidige wetsvoorstel er dan nu überhaupt?!

Ik citeer:

“Waarom een nieuwe beroepenstructuur?

Het aantal verschillende titels en kwaliteitsregisters is groot en er is veel overlap. De NVP, NIP werken samen aan een eenvoudige en transparante structuur van de beroepen en de kwaliteitsbewaking in

de psychologische zorg. Deze vernieuwde structuur legt een solide basis voor betere (door)verwijzing van cliënten en betere kwaliteit van zorg.”

Bron: <https://www.psychotherapie.nl/dossiers/dossier-details?dossierid=48201732&title=Beroepenstructuur%2b#waaarom>

-Er is geen financiële noodzaak en er is geen zorginhoudelijke/kwalitatieve noodzaak tot het opheffen van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG. De achtergrond van het wetsvoorstel ligt verrat in het streven naar “een eenvoudige en transparante structuur van de beroepen”.

Ik vind het streven naar een “eenvoudige en transparante structuur van de beroepen” zeker charmant en te billijken. Uit dit streven volgt echter geen noodzaak tot een diep ingrijpen van de overheid in de rechtszekerheid en in het vertrouwen van de burgers die psychotherapeut zijn.

-Indien de “kwaliteitsbewaking” het argument is om het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG op te heffen, dan faalt m.i. dit argument zeer evident. Het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG valt onder het strenge tuchtrecht van de Wet BIG.

(Een reductio ad absurdum(!) zou m.i. zijn: wanneer een gebrekkige “kwaliteitsbewaking” de reden zou zijn om het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG op te heffen, dan a. volstaat een lichtere (meer proportionele) ingreep dan het volledig opheffen van het basisberoep, nl. het verbeteren van de kwaliteitsbewaking en b. dan heeft de overheid tot op heden kennelijk verzuimd om voldoende toezicht te houden op de ‘kwaliteit’ en dient de ‘bewaking’ verbeterd te worden en c. is niet helder hoe nu juist een totale opheffing van een decennialang bestaand basisberoep het juiste antwoord is op een verbetering van de ‘kwaliteitsbewaking’.)

3)-> M.b.t. het begrip ‘proportionaliteit’ wil ik het volgende opmerken. U, bij het Ministerie van VWS, bent uiteraard juridisch geschoold, maar ik wil – vermoedelijk geheel ten overvloede – toch wijzen op het ingrijpende verschil van het huidige wetsvoorstel ten opzichte van de eerdere poging (eind vorige eeuw) om de beroepenstructuur te hervormen.

In het huidige wetsvoorstel gaat het om de “opheffing” van het basisberoep artikel 3 Wet BIG. In het vorige wetsvoorstel ging het om het “sluiten” van het register artikel 3 Wet BIG. Bij een ‘sluiting’ blijft het basisberoep bestaan, maar worden er geen nieuwe psychotherapeuten meer ingeschreven; toentertijd werd er – oncharmant – gesproken over de zgn. ‘sterfhuisconstructie’. Het huidige wetsvoorstel betreft het ‘opheffen’ van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG; een ‘opheffing’ grijpt vele malen dieper in, in de levens van de burgers die getroffen worden door dit wetsvoorstel. Dit roept de vraag op, of het medicijn niet erger is dan de kwaal, m.a.w. of de wetswijziging proportioneel is in relatie tot hetgeen ermee beoogd wordt.

4)-> het programma Beroepenstructuur psychologische zorg stelt voor dat er zgn. ‘overgangsregelingen’ komen voor beroepsbeoefenaren van basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG

*de beroepsbeoefenaren in het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG vormen binnen hun beroepsgroep toch nog een redelijk diverse groep:

-er zijn psychotherapeuten zonder de titel GZ-psycholoog. Deze psychotherapeuten worden soms – erg oncharmant - ‘kale psychotherapeuten’ genoemd.

-er zijn psychotherapeuten die als vooropleiding basisarts zijn

-er zijn psychotherapeuten die als vooropleiding een doctoraalopleiding psychologie (of een daarmee gelijkstaande opleiding) hebben.

-er zijn psychotherapeuten die tevens de titel Gezondheidszorgpsycholoog hebben.

-er zijn psychotherapeuten die reeds decennialang als zodanig werkzaam zijn en er zijn psychotherapeuten die pas net als psychotherapeut de arbeidsmarkt betreden

-etc.

Het huidige wetsvoorstel voorziet in de 'opheffing' van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG.

Op dit moment is het nog zo, dat iedere beoefenaar van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG bevoegd is zijn beroep uit te oefenen.

Deze bevoegdheid komt te vervallen bij de opheffing van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG.

Om als burger/psychotherapeut na de eventuele in werking-treding van de nieuwe wet nog te kunnen werken met een enigszins vergelijkbare bevoegdheid zijn er 'overgangen' nodig.

Naar het zich nu laat aanzien betreft dit de overgang VAN het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG NAAR het nieuwe specialisme KP-PT.

Naar het zich nu laat aanzien lijkt de overgang voor de ene beroepsbeoefenaar het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG zeer sterk te gaan verschillen van de overgang voor de andere beroepsbeoefenaar het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG.

Naar het zich laat aanzien zal de overgang voor sommige beroepsbeoefenaren van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG desastreus uit kunnen pakken en hun existenties vernietigen en die van partner en kinderen in gevaar brengen.

Stel: je bent een beroepsbeoefenaar psychotherapeut artikel 3 Wet BIG met als vooropleiding 'geneeskunde'. Stel je werkt al 25 jaar als psychotherapeut, je hebt een hypotheek, onderhoudt een gezin en betaalt alimentatie. Bij de opheffing van het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG loop je het risico 'enkel' een bevoegdheid over te houden zoals deze verrat ligt in je oorspronkelijke basisberoep, zijnde basisarts.

Je kunt je consulten als psychotherapeut voortaan niet meer declareren bij een zorgverzekeraar. Je bent als psychotherapeut/werknemer niet meer interessant voor je werkgever, omdat de consulten als ex-psychotherapeut niet meer te declareren zijn bij de zorgverzekeraar.

Het klinkt elegant dat er 'overgangsregelingen' komen. De situatie is thans echter deze, dat er beslist gaat worden over een wetsvoorstel dat diep in gaat grijpen in de levens van burgers met het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG, terwijl a. de mogelijke 'overgangsregelingen' er nog niet zijn en b. deze voor verschillende beroepsbeoefenaren met het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG zouden kunnen betekenen dat ze na decennialang gewerkt te hebben als psychotherapeut een zeer langdurig en omvattend en disproportioneel scholingstraject met vele aanvullende eisen in zullen moeten gaan om hun werk – dat ze in de ogen van de overheid al decennialang legitiem uitvoeren - te kunnen blijven doen.

Bij een zo ingrijpende wetswijziging als nu voorgesteld wordt, lijkt het me billijk om te verlangen dat éérst voor iedereen duidelijk is wat de gevolgen van die wijziging zijn alsook dat er duidelijkheid is over de voorgestelde overgangsregelingen en wat die voor de verschillende beroepsbeoefenaren met het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG, alvorens! er tot een wetswijziging wordt besloten. Dit voorkomt m.i. veel individueel leed en voorkomt waarschijnlijk veel juridische procedures en herstelmaatregelen achteraf.

Conclusie:

Dit is disproportioneel, in strijd met de abbb, doet het rechtszekerheidsbeginsel geweld aan en het maakt inbreuk op het vertrouwen dat een burger het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG in zijn/haar overheid mag stellen en brengt verschillende beroepsbeoefenaren met het basisberoep psychotherapeut artikel 3 Wet BIG (en hun naasten) potentieel grote schade toe.

Ik wens u veel wijsheid bij de beoordeling van het wetsvoorstel,

Met vriendelijke groet,

Raymond Ubbink